

ODGOVORI EVROPSKE KOMISIJE NA POSEBNO POROČILO EVROPSKEGA RAČUNSKEGA SODIŠČA:

„PODPORA EU TURIZMU: POTREBNA STA NOVA STRATEŠKA USMERITEV IN BOLJŠI PRISTOP K FINANCIRANJU“

POVZETEK

V. (1. alineja) Komisija je 10. marca 2020 sprejela novo industrijsko strategijo za Evropo¹, da bi pomagala evropski industriji voditi zeleno in digitalno preobrazbo ter spodbudila konkurenčnost Evrope v svetu in njeno strateško avtonomnost. Na podlagi izkušenj s pandemijo COVID-19 je v posodobitvi industrijske strategije EU z dne 5. maja 2021 poudarjena potreba po nadaljnji pospešitvi zelenega in digitalnega prehoda ter povečanju odpornosti industrijskih ekosistemov EU. Komisija v ta namen predlaga soustvarjanje poti prehoda z zadevnimi deležniki kot bistveno orodje sodelovanja za preoblikovanje industrijskih ekosistemov. Prednost imajo ekosistemi, ki se soočajo z najpomembnejšimi izzivi in jih je kriza najbolj prizadela, začenši s turizmom. Te poti bodo omogočile opredelitev obsega ukrepov in izzivov, vključno na primer s potrebami po naložbah ali tehnologiji, ki bodo spremljali prehod industrije v leto 2030 in po njem.

Komisija je junija 2021 objavila dokument Scenariji soustvarjanja poti prehoda za turizem za odpornejši, inovativnejši in trajnostnejši ekosistem², s katerim je začela proces soustvarjanja poti prehoda za turizem, ki bo omogočal delovanje za uresničitev evropske agende 2030.

Kar zadeva izvedbo, bo financiranje EU turistični industriji pomagalo pri doseganju ciljev trajnosti, odpornosti in digitalizacije ekosistema. Ekosistemi, vključno s turizmom, se bodo spremljali v okviru letnega poročila o enotnem trgu kot del industrijske strategije EU.

Države članice lahko financirajo naložbe in reforme, tudi v turističnem sektorju, v okviru mehanizma za okrevanje in odpornosti kot del svojih nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost. Pet od 26 nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, ki so bili uradno predloženi Komisiji, vključuje komponente, namenjene turizmu, enajst pa jih vključuje ukrepe, povezane s turizmom.

(2. alineja)

V okviru operativnih programov ESRR se izbirajo in uporabljajo skupni in specifični kazalniki izločkov, ki ustrezajo načrtovanim ukrepom. Podatki o kategorizaciji kažejo, da ukrepi, povezani s turizmom, znašajo manj kot 5 milijard EUR (2020). Ta znesek vključuje več vrst ukrepov, od katerih ne prispevajo vsi nujno k povečanju števila obiskovalcev (ki ga zajema skupni kazalnik izločkov CO09).

Poleg tega lahko države članice uporabijo kazalnike za posamezne programe, ki lahko zajamejo druge vrste izločkov, povezane z intervencijami na področju turizma. Zato se lahko glede na naravo ukrepov v programih uporabijo drugi, ustrežnejši kazalniki izločkov.

Uporaba skupnega kazalnika izločkov za turizem je odvisna od njegove ustreznosti glede na vrste dejavnosti, ki se izvajajo v okviru programov, in zneskov, dodeljenih za dejavnosti. Razmeroma omejeni zneski, vloženi v turistične dejavnosti, ne bi mogli povzročiti razširjene uporabe kazalnikov za turizem.

---

² Delovni dokument služb Komisije SWD(2021) 164 final z dne 21.6.2021.

Zakonodaja za programsko obdobje 2014–2020 ni določala skupnih kazalnikov rezultatov (izidov), zato združevanje rezultatov ni bilo mogoče. Za programsko obdobje 2021–2027 se pomembna sprememba nanaša na uvedbo skupnih kazalnikov rezultatov (učinka).

VI. Komisija sprejema obe priporočili.

OPAŽANJA

34. Komisija zaradi vse večjih izzivov sredstva dodeljuje čim bolj učinkovito, da bi zagotovila pravilno izvajanje politike.

V navedenem obdobju, zlasti med letoma 2013 in 2017, je morala skupaj z vsemi institucijami zmanjšati število zaposlenih za 5 %, da bi spoštovala Medinstitucionalni sporazum z dne 2. decembra 2013³. To je zahtevalo reorganizacijo dela v številnih službah Komisije.

Komisija poudarja, da poleg enote, pristojne za turizem in tekstil, na katero se sklicuje Evropsko računsko sodišče, k delu v turističnem ekosistemu prispeva več subjektov, služb in organov Komisije. To vključuje zlasti skupine, pristojne za politiko glede MSP, zeleno in krožno gospodarstvo, digitalno preobrazbo, lokalno in socialno gospodarstvo ter kreativno industrijo, znanja in spretnosti, storitve in poklice ter odnose med državami članicami, pa tudi službe za povezljivost, regionalno politiko, promet, okrevanje, kulturo in šport ter številne druge.

37. Države članice tesno sodelujejo pri prizadevanjih za evropsko agendo, da bi se izboljšala skladnost nacionalnih strategij s skupno strategijo EU, zlasti prek Svetovalnega odbora za turizem.

59. Komisija poudarja, da namen posebnih tematskih smernic ni bil zagotoviti podrobnih smernic za socialno-ekonomsko oceno projektov.

61. Skupni odgovor na odstavke 61, 62 in 63:

Operativni programi bi morali izbrati in uporabljati kazalnike, ki ustrezajo tovrstnim ukrepom. Skupni kazalnik izločkov za turizem zajema posebno razsežnost izločkov, povezanih s turizmom, in morda ni ustrezen za vse naložbe v turizem.

Kadar razpoložljivi skupni kazalniki niso ustrezni, se lahko v operativnih programih oblikujejo in uporabijo tudi kazalniki izločkov za posamezne programe.

Komisija vsako leto objavi vrednosti, ki jih sporočijo programi za skupne kazalnike izločkov, in o njih poroča na platformi odprtih podatkov.

Zakonodaja za programsko obdobje 2014–2020 ni določala skupnih kazalnikov rezultatov (izidov), zato združevanje rezultatov ni bilo mogoče. Za programsko obdobje 2021–2027 se pomembna sprememba nanaša na uvedbo skupnih kazalnikov rezultatov (učinka).

64. Skupni kazalnik izločkov za turizem ni bil namenjen pokrivanju vseh vrst izločkov naložb v turizem.

Naknadno vrednotenje kohezijske politike za obdobje 2014–2020 bo zajemalo naložbe v višini približno 350 milijard EUR, od tega približno 1,4 % naložb, povezanih s turizmom.

ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA

---

³ MEDINSTITUCIONALNI SPORAZUM z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju, 2013 (C 373/1).

Priporočilo 1 – Določiti novo strategijo za turistični ekosistem EU, ki bi bila izrecno namenjena podpori za naložbe, s katerimi bi se prispevalo k trajnostnejši obliki turizma

Komisija sprejema priporočilo.

Priporočilo je v skladu s tekočimi prizadevanji za razvoj evropske agende za turizem do leta 2030, ki presega podporo za naložbe, ki prispevajo k trajnostnejši obliki turizma. Poleg trajnosti sta glavna cilja tudi odpornost in digitalizacija. Komisija je začela postopek soustvarjanja za pot prehoda za turizem, ki bo omogočil delovanje za uresničitev evropske agende 2030.

Priporočilo 2 – Spodbujati države članice k uporabi izbirnih postopkov za naložbe v turizmu, ki jih financira ESRR, s katerimi se bi podpirala ta nova strateška usmeritev

Komisija sprejema priporočilo.

V skladu s členom 73 uredbe o skupnih določbah (CPR)⁴ so za opredelitev izbirnih meril in izbiro projektov odgovorni organi upravljanja. Pri tem bi morali organi upravljanja tudi zagotoviti, da so izbrane operacije skladne s programom, med drugim tudi z ustreznimi strategijami, na katerih temelji program, in da učinkovito prispevajo k doseganju njegovih specifičnih ciljev.

V skladu s členom 40(2) uredbe o skupnih določbah mora odbor za spremljanje odobriti metodologijo in merila, ki se uporabljajo za izbrane operacije. Predstavniki Komisije s svetovanjem in spremljanjem sodelujejo pri delu odbora za spremljanje (člen 39(2) uredbe o skupnih določbah). Vendar ni pravne obveznosti, ki bi določala, da se upoštevajo in izvajajo priporočila Komisije.

Poleg tega so posebna izbirna merila odvisna od intervencijske logike programa, v okviru katerega se zagotavlja podpora turističnim projektom (glej zlasti člene 22, 28 in 29 uredbe o skupnih določbah ter uvodni izjavi 30 in 39 uredbe o ESRR).

Komisija je pripravljena razširiti nove strateške usmeritve in predlagana vodilna načela iz priporočila 2 strokovne skupine za uredbo o skupnih določbah, v kateri so zastopane države članice. Države članice bi morale pri opredeljevanju meril za izbor projektov v skladu s pravnimi določbami člena 73 uredbe o skupnih določbah upoštevati te strateške usmeritve in vodilna načela glede na lokalni okvir in prednostne naloge programov.

Organi upravljanja lahko na podlagi potreb, ki so jih opredelile države članice, in na lastno pobudo uporabijo razpoložljivo tehnično pomoč v svojih programih za podporo pripravi projektov, na primer v zvezi z analizo povpraševanja ali vprašanji sodelovanja.

(4. alineja) Nazadnje mora organ upravljanja v skladu s členom 73(2)(d) uredbe o skupnih določbah preveriti, ali imajo upravičenci potrebna finančna sredstva in mehanizme za zagotavljanje finančne vzdržnosti dejavnosti.

77. Uporaba skupnega kazalnika izločkov za turizem je odvisna od njegove ustreznosti glede na vrste dejavnosti, ki se izvajajo v okviru programov, in zneskov, dodeljenih za dejavnosti. Razmeroma omejeni zneski, vloženi v turistične dejavnosti, ne bi mogli povzročiti razširjene uporabe kazalnikov za turizem.

---

⁴ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko.

Zakonodaja za programsko obdobje 2014–2020 ni določala skupnih kazalnikov rezultatov (izidov), zato združevanje rezultatov ni bilo mogoče. Za programsko obdobje 2021–2027 se pomembna sprememba nanaša na uvedbo skupnih kazalnikov rezultatov (učinka).